

Queyras, Philharmonia Orchestra & Suzuki – *Sisena* de Dvořák

Palau 100

Dilluns, 22 d'abril de 2024 – 20 h

Sala de Concerts

Amb el suport de:

Agrolimen

Compromís amb el medi ambient:

Amb la col·laboració de:

ASSOCIACIÓ
ORFEO
CATALÀ

**Ajuntament
de Barcelona**
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

MINISTERIO
DE CULTURA

inaem
INSTITUTO NACIONAL DE
ARTES ESCENICAS Y LA MUSICA

Membre de:

EUROPEAN
CONCERT HALL
ORGANISATION

Programa

Jean-Guihen Queyras, violoncel

Philharmonia Orchestra

Masaaki Suzuki, director

I

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Obertura Egmont, op. 84

Robert Schumann (1810-1856)

Concert per a violoncel en La menor, op. 129

I. Nicht zu schnell

II. Langsam

III. Sehr lebhaft

II

Antonín Dvořák (1841-1904)

Simfonia núm. 6 en Re major, op. 60

I. Allegro non tanto

II. Adagio

III. Scherzo. Presto

IV. Finale. Allegro con spirito

Durada del concert:

Primera part, 35 minuts | Pausa de 20 minuts | Segona part, 45 minuts.

La durada del concert és aproximada.

#simfònica #gransfigures

Agrolimen

Poema

Porta la seva veu un ocell del paradís,
alça el seu anhel la flor que esbalça,
creix a frec de llum l'ofrena del verb
a totes les meves branques.

I s'alzina el desig, la bellesa de la fam,
la refosa de la pell: l'elixir i l'espasme.

L'aiguaneix inexpressable.

El respir.

Per viure i morir.

Laia Llobera

Paradísia (2023)

Comentari

Freudvoll	<i>Plena d'alegria</i>
Und leidvoll,	<i>i de dolor,</i>
Gedankenvoll sein;	<i>pensarosa;</i>
Langen	<i>planyent-se</i>
Und bängen	<i>i tremolant</i>
In schwebender Pein;	<i>d'un dolor incert;</i>
Himmelhoch jauchzend	<i>joiosa fins al cel</i>
Zum Tode betrübt;	<i>abatuda fins a la mort;</i>
Glücklich allein	<i>només és feliç</i>
Ist die Seele, die liebt.	<i>l'ànima que estima.</i>

Goethe, Egmont

(traducció: Pep Gorgori)

Aquests versos, extrets de l'obra teatral *Egmont* de Goethe, s'han vist sovint com un manifest de l'esperit romàntic. Van inspirar cançons a compositors com Liszt i Schubert, i també formen part dels quaranta minuts de música incidental que Beethoven va escriure per a una representació de l'obra del seu poeta més admirat. Avui, com és habitual a les sales de concerts, escoltarem només l'inici d'aquesta composició, l'*Obertura Egmont*, però aquest esperit romàntic, la inspiració d'aquesta ànima adolorida i joiosa d'amor, traspua tot el programa.

Egmont explica la història d'un comte que dona la vida lluitant contra el domini espanyol als Països Baixos. La forta càrrega política del text de Goethe va colpir Beethoven, que va rebre entusiasmat l'encàrrec de compondre la partitura que havia de sonar durant unes representacions del drama al Burgtheater de Viena. En la seva cronologia, *Egmont* apareix en una època, entre el 1809 i el 1810, en què el compositor sembla que abaixa lleument el ritme després d'estrenar la *Cinquena* i la *Sisena Simfonies*, però dona peces d'enorme qualitat i que traspuen un caràcter expansiu, sovint triomfal.

Tot i que se l'ha reconegut com a pianista i compositor especialment inspirat per al teclat, Robert Schumann va aprendre també a tocar la flauta i el violoncel al llarg del seu període de formació: tenia, així, clara referència dels instruments de corda i de vent a l'hora de compondre, per exemple les seves *Simfonies*. Aquest detall, que sovint s'obvia per posar l'accent en el seu vessant pianístic, té una rellevància especial a l'hora de prendre en consideració la seva obra orquestral en general i el seu *Concert per a violoncel* en particular.

Schumann el va començar a escriure l'any 1850, coincidint amb la seva arribada a Düsseldorf. De fet, va enllestir-ne l'esborrany el mateix dia en què dirigia per primer cop des que havia estat nomenat director de la programació musical de la ciutat. Tanmateix, l'obra no va veure la llum fins al 1854. Pertany, doncs, al meravellós període final de la vida del compositor. En aquells quatre anys va compondre cinquanta obres de gèneres diversos, moltes de les quals d'envergadura considerable. Mediatitzats pel tràgic final del seu creador, sovint s'ha volgut buscar en aquests treballs premonicions de la seva mort, alguna cosa que soni a la consciència de la proximitat del seu propi final. Aquest enfocament, molt romàntic però poc realista, ens pot tapar la visió de fets molt més interessants.

En aquella època Schumann està immers en la música de Bach, fins al punt que emprèn un projecte que volia posar acompanyament de piano a les obres per a violí i violoncel sol del mestre de Leipzig. Avui aquest gest es veu com una bogeria, però ens indica la devoció i el coneixement profund que Schumann tenia de la seva obra en el moment de crear el *Concert per a violoncel*, tot un repte tècnic però també emocional per a qualsevol intèrpret. Les cadències que va escriure figuren entre les seves pàgines més belles i colpidores, però també de les més diabòliques a l'hora d'estudiar-les i tocar-les.

L'alè romàntic cal buscar-lo de manera especial en la construcció de la narració dramàtica, i especialment en el contrast entre el moviment central i els altres dos. Ho resumeix a la perfecció Benet Casabancas al seu llibre *Paisajes del Romanticismo musical*, tot assenyalant que en aquest segon moviment trobem la recerca d'una quietud i un recolliment portats al límit, “*una entidad extática, replegada sobre sí misma, en un registro que contrasta fuertemente con el vigor y el ímpetu lleno de jovial entusiasmo de los movimientos extremos de la misma obra*”.

De tots els llocs comuns que es van repetint sense rubor sobre la música del segle XIX, potser el que ha fet més mal és el que diu que, després que Beethoven estrenés la *Novena Simfonia*, els compositors van entrar en un bucle de pànic que els va portar a no gosar escriure simfonies pràcticament fins que, a final de segle, Mahler va trencar aquesta mena de silenci autoimposat. Això ha fet que part del públic menyspreï o, en el millor dels casos, no valori adequadament obres d'interès innegable. Amb aquesta afirmació tan gratuïta, molts comentaristes han enviat al mateix sac (el de la música de menor entitat) les obres simfòniques de Schubert, Schumann, Brahms i fins i tot Berlioz. És com si no valgués la pena tenir-les gaire en consideració perquè entre Beethoven i Mahler tothom estava acomplexat.

Dvořák, és clar, està també dins aquest sac, tan injust. Txec de naixement, Dvořák va rebre una formació germànica, com era habitual entre les famílies d'un cert nivell cultural del seu país. Parlava alemany perfectament i es considerava hereu de la tradició intel·lectual centreeuropea. Com a compositor, no només no se sent inhibit per la figura de Beethoven, sinó que se'n sent inspirat, fins al punt que l'estructura tonal dels moviments de la seva *Primera Simfonia* segueix fil per randa la de la *Cinquena* del geni de Bonn.

La que avui coneixem com la *Sisena Simfonia* de Dvořák, que escoltarem en aquest concert, va ser la primera que va publicar, i per tant la que va esdevenir la seva carta de presentació com a compositor de simfonies quan encara no havia fet quaranta anys. Composta per encàrrec de l'Orquestra Filharmònica de Viena, Dvořák inclou nombroses citacions d'obres de Beethoven des de bon començament, en una picada d'ullet a un públic per al qual aquestes melodies resultaven molt familiars. Un exemple el trobem a l'inici del segon moviment, que evoca de manera clara el començament de l'"Adagio" de la *Novena* de Beethoven. Cap por, doncs, a ser comparat amb el seu suposadament temut predecessor.

El que sí que conté la *Simfonia* de Dvořák és, un cop més, aquest alè romàntic estàtic i extàtic, que contrasta amb l'impuls d'una narració potent i que ens porta dels cims majestuosos del primer i el quart moviment fins a la contemplació de l'"Adagio", passant per l'aire de dansa de l'"Scherzo". Ànima, un cop més, alegre, adolorida, planyívola i joiosa a parts iguals.

Pep Gorgori

Musicòleg i periodista

Autor de la biografia *Victòria dels Angels. Tot semblava tan senzill* (Ficta, abril del 2024)

Avançament de temporada
2024-2025

Palau
de la Música
Catalana

—Palau 100

03.10.24

Filharmònica de Viena & Gatti
—*Simfonia núm. 10* de Xostakóvitx

29.10.24

Connolly, Anima Aeterna Brugge
& Heras-Casado
—*Simfonia "Wagner"* de Bruckner

04.11.24

Kozhukhin, Filharmònica
de Luxemburg & Gimeno
—*Pini di Roma* de Respighi

21.11.24

Bezuidenhout, Orchestre des
Champs Élysées, Collegium Vocale
Gent & Herreweghe
—*Concert per a piano núm. 4*
de Beethoven

13.01.25

Dueñas, Philharmonia Orchestra
& Alsop
—*Romeu i Julieta* de Prokófiev

26.01.25

Royal Concertgebouw Orchestra
& Mäkelä
—*Vida d'heroi* de Strauss

17.02.25

Ensemble I Gemelli & González Toro
—*Vespro della Beata Vergine*
de Monteverdi

10.03.25

Balthasar Neumann Chor & Orchester
& Hengelbrock
—*Missa solemnis* de Beethoven

23.03.25

musicAeterna & Currentzis
—*Simfonia núm. 9* de Bruckner

23.04.25

Pires, Bezuidenhout, English Baroque
Soloists & Gardiner
—*Simfonia "Praga"* de Mozart

05.05.25

Bell, Orchestra dell'Accademia
Nazionale di Santa Cecilia & Harding
—*Simfonia "Tità"* de Mahler

26.05.25

Orquestra Simfònica de la Ràdio Sueca,
Orfeó Català & Harding
—*Simfonia "Resurrecció"* de Mahler

Abonaments ja disponibles a partir de 230 euros.
Abonaments a la carta a la venda a partir del 8 de maig
i entrades individuals a partir del 22 de maig.
Més informació a palaumusica.cat i a Taquilles del Palau.

Biografies

Jean-Guihen Queyras, violoncel

© Arturs Kondrats

Va aprendre la seva perspectiva interpretativa de Pierre Boulez, amb qui va establir una llarga col·laboració artística. Aquesta filosofia, juntament amb una tècnica impecable, articula cada interpretació seva i el compromís absolut que té envers la música.

Les seves aproximacions tant a la música antiga com a la contemporània són igualment aprofundides. Ha ofert estrenes absolutes d'obres de Fedele, Amy, Mantovani, Jarrell, Staud, Larcher i Murail, entre d'altres. Amb motiu dels setanta anys de Péter Eötvös, la tardor del 2014 va enregistrar-ne el *Concert per a violoncel*, dirigit pel compositor.

Membre fundador de l'Arcanto Quartett, juntament amb Isabelle Faust i Alexander Melnikov formen un cèlebre trio. La versatilitat de les seves interpretacions l'han dut a moltes sales de concerts, festivals i orquestres com a artista resident, com ara al Concertgebouw d'Amsterdam i al Festival d'Ais de Provença, Vredenburg d'Utrecht, De Bijloke de Gant i a la Philharmonique d'Estrasburg.

Actua habitualment amb orquestres de prestigi, com la Philadelphia Orchestra, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Mahler Chamber Orchestra, Orchestre de París, London Symphony, Gewandhausorchester i Tonhalle-Orchester Zürich, amb directors de la categoria d'Iván Fischer, Philippe Herreweghe, Yannick Nézet-Séguin, François-Xavier Roth, Sir John Eliot Gardiner i Sir Roger Norrington.

La seva àmplia discografia inclou *Concerts per a violoncel* d'Elgar, Dvořák, Schoeller i Amy, els quals han rebut grans valoracions de la crítica. Com a integrant d'un projecte Schumann d'Harmonia Mundi, ha enregistrat tots els *Trios per a piano* amb Faust i Melnikov, com també el *Concert per a violoncel* amb la Freiburg Baroque Orchestra i Pablo Heras-Casado. L'enregistrament *Thrace - Sunday Morning Sessions*, amb els germans Chemirani i Sokratis Sinopoulos, explora la música contemporània, la improvisació i les tradicions mediterrànies. La temporada 2022-23 va registrar CDs amb obres de Marais i Tharaud. Jean-Guihen Queyras enregistra en exclusiva per a Harmonia Mundi.

A la temporada 2023/24 destaquen gires a Austràlia, Estats Units, Canadà i Europa, actuacions amb la companyia de dansa Rosas i la seva directora Anne Teresa de Keersmaecker, axí com la Royal Concertgebouw Orchestra, Orchestre de Chambre de Paris, Philharmonia, Orquesta Nacional de España, Het Residentie Orkest i Cleveland Orchestra, i concerts de cambra amb Isabelle Faust, Alexander Melnikov, Alexandre Tharaud, Kristian Bezuidenhout, Tabea Zimmermann i el Cuarteto Belcea. Altres concerts el portaran a Tonhalle Zürich, Wigmore Hall, la Philharmonie de París, Heidelberger Frühling, Konzerthaus de Viena i Elbphilharmonie de Hamburg, entre altres.

És professor a la Hochschule für Musik de Friburg de Brisgòvia i director artístic del festival Rencontres Musicales de Haute-Provence de Forcalquier. Toca un instrument del 1696 de Gioffredo Cappa, facilitat per la Société Générale Musicale de Mécénat.

Philharmonia Orchestra

© Luca Migliore

Fundada el 1945, ha col·laborat amb els músics més destacats dels segles XX i XXI. L'any 2021 Santtu-Matias Rouvali va assumir el càrrec de sisè director titular en la història de la formació. Karajan, Klemperer, Furtwängler, Toscanini, Muti i Salonen en són només alguns dels grans artistes vinculats a la Philharmonia, que ha estrenat obres de Richard Strauss, Sir Peter Maxwell Davies, Errollyn Wallen i Kaija Saariaho, entre d'altres.

Té la seu al Southbank Centre del Royal Festival Hall des del 1995, és formació resident de nombroses sales i festivals d'Anglaterra, i en cada cas amb un programa d'aprenentatge i compromès a facilitar la divulgació popular de la música.

La temporada 2022-23, Sheku Kanneh-Mason va tenir la distinció d'artista destacat de la Philharmonia, i va actuar per tot el Regne Unit prenent part en xerrades, oferint música de cambra i intervenint en projectes amb joves músics. Així mateix, Anna Clyne va ser-ne la compositora destacada, i les seves obres han estat interpretades en diverses temporades, especialment amb una estrena important al Royal Festival Hall. També va ser comissària de dos concerts gratuïts del cicle Music of Today i va treballar amb l'Acadèmia de Compositors.

La seva reputació internacional excel·lent deriva, en part, del seu extraordinari llegat discogràfic, que la darrera dècada s'ha basat en la seva feina pionera amb tecnologia digital, que permet introduir l'oient al cor de l'orquestra per mitjà de realitat virtual. Precisament ha guanyat quatre premis de la Royal Philharmonic Society pels seus projectes digitals. Ha enregistrat unes cent cinquanta bandes sonores; el segell Signum Record ofereix enregistraments dels seus concerts en directe, i té més d'un milió de seguidors mensuals a Spotify i més de cent vint-i-sis mil al seu canal de YouTube. És l'orquestra de gira de l'emissora Classic FM i emet habitualment per BBC Radio 3.

Ha fet gires arreu del món. La temporada 2022-23 va actuar a Dinamarca, Finlàndia, Itàlia, Espanya, Alemanya i Suïssa. El seu programa Artistes Emergents té com a finalitat augmentar la diversitat en la indústria de la música clàssica i desenvolupar la propera generació d'instrumentistes, compositors i directors.

Com a organització amb finalitats benèfiques rep el suport de l'Arts Council d'Anglaterra, així com de moltes persones individualment, empreses patrocinadores, fundacions i cessions testamentàries.

Està formada per una vuitantena de músics excepcionals provinents de setze països que volen traslladar la seva música mitjançant els seus concerts i uns projectes innovadors.

Masaaki Suzuki, director

© Marco Borggreve

Des que el 1990 va fundar el Bach Collegium Japan, és considerat tota una autoritat en l'obra de Bach. Actua habitualment a les sales i festivals més destacats d'Europa i els Estats Units, on referma la seva sòlida i excepcional reputació, per la vivència de veracitat de les actuacions i una refinada expressivitat.

A més de col·laborar amb conjunts prestigiosos que ofereixen interpretacions amb criteris històrics, com l'Orchestra of the Age of Enlightenment i Philharmonia Baroque, també és convidat a dirigir orquestres de diversos repertoris, amb música de Britten, Beethoven, Fauré, Mahler, Mendelssohn, Mozart o Stravinsky, dirigint la Baltimore Symphony, Orquestra Simfònica de la Ràdio Nacional Danesa, Deutsches Symphonie Orchester de Berlín, Gewandhausorchester de Leipzig, New York Philharmonic i San Francisco Symphony, entre d'altres. Aquesta temporada acompanyarà l'Orchestra of the Age of Enlightenment en una gira europea.

Té una extensa discografia per al segell BIS, amb la majoria de les obres corals de Bach i també la integral per a clave, que li han reportat nombroses lloances de la crítica. El 2014 Suzuki i el Bach Collegium Japan van enllestir el darrer enregistrament del cicle complet de les *Cantates per a la litúrgia* de Bach, que van iniciar el 1995 en un corpus de cinquanta-cinc volums. Actualment la formació s'ha endinsant en l'ampliació del seu repertori amb els llançaments del *Requiem* i la *Missa en Do menor* de Mozart, i properament un d'obres de Stravinsky amb la Tapiola Sinfonietta.

Els seus recents compromisos amb el Bach Collegium Japan inclouen una visita a Nord-amèrica amb actuacions a Boston, Chicago, Los Angeles, Nova York i Washington, a més d'una gira europea amb un cap de setmana de residència artística al Barbican Centre, així com invitacions al Concertgebouw d'Amsterdam i Théâtre des Champs Élysées de París, a més de debutar al National Concert Hall de Dublín, Konzerthaus de Viena i Teatre Mariïnski de Sant Petersburg.

Masaaki Suzuki combina la seva carrera de director amb l'activitat com a organista i clavecinista.

Fes-te soci de l'Orfeó Català. Fes del Palau casa teva.

Gaudeix d'invitacions, descomptes
i més avantatges per només 60 euros l'any
(10 euros, menors de 35 anys).

Uneix-te ara!

ASSOCIACIÓ
ORFEÓ
CATALÀ

Formació

Philharmonia Orchestra

Violí I

Zsolt-Tihamér Visontay

Philip Brett

Tristan Gurney

Soong Choo

Emma Lisney

Karin Tilch

Eunsley Park

Minhee Lee

Adrián Varela

Sophie Phillips

Coco Inman

Peter Fisher

Yuriko Matsuda

Violí II

Annabelle Meare

Fiona Cornall

David López Ibáñez

Marina Gillam

Nuno Carapina

Susan Hedger

Gideon Robinson

Julian Milone

Susan Bowran

Nicola Goldscheider

Ikuko Sunamura

Lucy Waterhouse

Violes

Rebecca Chambers
Francis Kefford
Linda Kidwell
Cheremie Hamilton-Miller
Carol Hultmark
Daichi Yoshimura
Cameron Campbell
Rebecca Carington
Anna Grows
Claire Newton

Violoncelles

Sébastien van Kuijk
Richard Birchall
Alexander Rolton
Anna Beryl
Tamaki Sugimoto
Ella Rundle
Anne Baker
Yaroslava Trofymchuk
Silvestrs Kalniņš

Contrabaixos

David Stark
Alexander Jones
Owen Nicolaou
Gareth Sheppard
Benjamin du Toit
Simon Oliver

Flautes

Samuel Coles
June Scott

Pícolo

Robert Looman

Oboès

Timothy Rundle
Imogen Davies

Clarinets

Mark van de Wiel
Laurent Ben Slimane

Fagots

Paul Boyes

Shelly Organ

Trompes

Christopher Gough

Kira Doherty

Zachary Hayward

Carsten Williams

Alexei Watkins

Trompeta

Robin Totterdell

Trombons

Byron Fulcher

Philip White

Trombó baix

James Buckle

Tuba

Peter Smith

Timbal

Mark McDonald

Director Executiu

Thorben Dittes

Director de Planificació Artística

Ben Larpent

Directora de Concerts i Projectes

Suzanne Doyle

Gerent de Gires i Projectes

Robert Winup

Associada de Concerts

Jennifer Fuddy

Arxiver

Breony Watson

Subdirector de Personal de l'Orquestra

David Thomas

Regidors

Tiago Carvalho

Michael Pattison

També et pot interessar...

Palau Bach

Dijous, 16.05.2024 – 20 h

Sala de Concerts

–*Concerts de Brandenburg, núm. 4 i núm. 5*

Gli Incogniti

Amandine Beyer, violí solista i direcció

J. S. Bach: *Concert per a violí i oboè, en Do menor, BWV 1060R*

J. S. Bach: *Concert per a oboè d'amor, BWV 1055R*

J. S. Bach: *Concert de Brandenburg núm. 4, en Sol major, BWV 1049*

J. S. Bach: *Concert per a violí, en La menor, BWV 1041*

J. S. Bach: *Concert de Brandenburg núm. 5, en Re major, BWV 1050*

Preus: de 22 a 35 euros

Palau Cambra – Concert fora d'abonament

Dimecres, 12.06.24 – 20 h

Sala de Concerts

–*Diada Pau Casals 2024*

Renaud Capuçon, violí

Daniel Müller-Schott, violoncel

Francesco Piemontesi, piano

F. J. Haydn: *Trio núm. 39, en Sol major, Hob. XV:25, "Gypsy"*

M. Ravel: *Trio (1914)*

J. Brahms: *Trio núm. 1, en Si major, op. 8*

Organitza: Fundació Pau Casals

Preus: de 22 a 35 euros

Mecenes d'Honor

Mecenes Protectors

Mitjans Col·laboradors

Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Calaf Grup – Cardoner Grup – CECOT – Coca-Cola – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Deloitte – Eurofirms Group – FC Barcelona – Fundació Abertis – Fundació Antiques Caixes Catalanes – BBVA – Fundació Caixa d'Enginyers – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Gómez-Acebo & Pombo – Helvetia Compañía Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – Illy – Laboratorio Reig Jofre – La Fageda – Nexo – Quadis – Saba Infraestructures, S.A. – Scasi Soluciones de Impresión S.L. – Soler Cabot

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. – Fundació Antoni Serra Santamans – Veolia Serveis Catalunya S.A.U. – Salvador Viñas Amat

Benefactors Palau XXI

Mª Dolors i Francesc – Elvira Abril – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Professor Rafael I. Barraquer Compte – Francesc Xavier Carbonell Castellón – Lluís Carulla Font – Mariona Carulla Font – Josep Colomer Maronas – Josep Daniel i Lluïsa Fornos – Isabel Esteve Cruella – Pere Grau Vacarissas – Jordi Gual i Solé – María José Lavin Guitart – Ramón Poch Segura – M^a. del Carmen Pous Guardia – Juan Manuel Soler Pujol – Daniela Turco – Joan Uriach Marsal – Joaquim Uriach Torello

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

